

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sanctae Mechtildis virginis ordinis Sancti Benedicti Liber specialis gratiae

**Mechthild <von Hackeborn>
Mechthild <von Magdeburg>**

Pictavii, 1877

XV. De regno coelorum.

[urn:nbn:de:bsz:31-60070](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-60070)

DE SECUNDA ET TERTIA SAPIENTIA.

SECUNDA, de qua prædiximus, sapientia naturalium potentiarum animæ est, per quam operando vitia perditionem incurrimus, vel virtutes operantes vitam æternam acquirimus. In hac carnis sapientia, morantur perversi laïci, falsi clerici, et astuti religiosi. Non invenitur tam perfectus qui se ad plenum a talibus valeat custodire; sic enim eorum perversa mens est, ut quæque bona sinistra interpretatione maculent et confundant. Nemo ex his naturalibus bonis spiritualis efficitur, nisi ex charitate stultum se reputet, quia vera simplicitas mater est sapientiæ desursum venientis. Quid enim prodest homini astuto thesaurus innumerabilis, qui non nisi famem et sitim, despectionemque et æternam sibi operatur cordis molestiam?

Tertia demum sapientia de divina manat gratia, dirigens hominem utiliter in omnibus donis Dei. Quantumcumque dives efficiatur homo *in omni gratia*, nunquam tamen præsumit infimis se præponere creaturis; in adversitatibus non turbatur, sed divinæ congratulatur voluntati; nec sustinet quod aliqua virtus de cordis ejus hospitio excludatur.

XV. DE REGNO CÆLORUM.

ANIMA sancta sic est desiderium suum allocuta: « Eia, III. 1.
perge hinc et vide ubi sit Dilectus tuus, et dic ei, quia cupio amare. » Perrexit ergo subito: velocis enim est naturæ, et veniens in excelsum clamavit: « Magne Domine, aperi te, et intromitte me. » Et respondit hospes: « Quid tibi vis quod tanto clamore fremis? » Dixit desiderium: « Domine, significo tibi: Domina mea diu sic non potest vivere: si velles fluere, ipsa superflueret. Piscis enim diu vita non durat in arido. » Respondit Dominus: « Revertere nunc; non intromittam te nisi adduxeris famelicam [animam] quæ præ cunctis amat me. » Quo audito per nuntium, anima aman-

ter expavit et surgens in mansueto spiritu et delectabili volatu venit. Et ecce occurrunt ei duo angeli, quos misit Deus ex amore præcordiali, qui dicunt ei: « Ut quid, domina, tam longe processistis, cum sitis adhuc vestita terrena substantia. » Et dixi: « Tacete, et me dulcius salutate. Ego pergo ad amare. Quanto quis ad terrena inclinatur, tanto ad superiora tenebratur, et ego quanto altius conscendo, clarius luceo. »

INTRODUCTIO AD SPONSUM CÆLESTEM.

TUNC assumentes eam [inter se mediam] Angeli, cum lætitia deduxerunt. Videns autem Angelorum patriam, cujus [nondum antea sibi exploratæ tamen] habebat notitiam, apertum est ei cœlum. Stabat autem ibi et liquescebat cor ejus, intuensque Dilectum, ait: « O Domine, cum te video, compellor laudare te in sapientia admirandâ. Quo deveni? numquid nunc perdita sum in te? non possum terrenum quidquam, nec cordis mei molestiam memorari. Proposueram, cum te viderem, multa tibi de terrestribus querulari; verum tuus intuitus me percussit, quoniam me super nobilitatem meam valde et nimis elevasti. » Inclinata ergo gratias egit, tollensque de capite suo coronam, ponensque super rosam (a) pedum, ipsius cicatrices desiderabat ut eidem intimius ingereretur. Assumpta igitur inter divinitatis brachia, manuque ejus super pectus ejus posita, faciemque ejus contemplatus est. Perpendite nunc si tunc ab ipso fuerit osculata. In hunc amoris osculo super omnes choros rapta est Angelorum.

DE CÆLO ET CASU LUCIFERI.

MINOR quam ibi vidi, audivi, cognovi, veritas extollit supremam terrenæ sapientiæ dignitatem. Ibi inaudi-

(a) rosea vulnera. *Cod. teut.*

tas res vidi, confessoris mei iudicio, quia sacras Scripturas non cognovi. Timui [Deum] si tacerem, timui propter imperitos si scriberem. Quid dicam, vel quid faciam, carissimi? Quod Deus hic operatur in me, et frequenter operatur: et in humili simplicitate et in exili paupertate, depressaque despectione ostendit mihi Deus mira suã. Ibi vidi creationem ordinationemque domus quam Deus constituit. Ibi reposuit amantissima quæ fecerunt manus ejus. Domus hæc vocatur cælum; chori qui intus sunt dicuntur regnum; ideo conjuncti dicuntur cælorum regnum. Regnum finem in sua positione habet initialem, sed in sua essentia non sortitur finalem. Cælum ambit choros, et inter cælum et choros ordinati sunt peccatores sæculares, altitudine choris similes, juxta quod hi emenduntur et convertuntur. Chori sic sunt subtiles, sancti et mirabiles, quod præter castitatem et amorem et omnium rerum abrenuntiationem nullus illuc intrat; quia omnes qui inde corruerunt sancti extiterunt, ideoque necesse est ut sancti sint qui illuc [et ipsi] sunt intraturi. Omnes baptizati infantes puerique sex annorum illius casus diruptionem non implebunt amplius quam ad sextum chorum; at usque in Seraphim virgines puerilibus peccatis pollutæ voluntarie, nec tamen actum perfecerunt, confessione purificatæ, defectum corruentium supplebunt; verum tamen ad pristinum statum non redeunt, quia puritatem perdiderunt. Post diem iudicii, religiosæ Virgines purissimæ defectum super Seraphim supplebunt, unde Lucifer eique proximi *per virtutem Altissimi* sunt dejecti. Lucifer peccavit tripliciter: invidia, superbia, avaritia. Hæc peccata mortifera ipsorum multitudinem tanta velocitate projecerunt in abyssum, sicut subito dicitur alleluia. Tunc obstupuit totum regnum et contremuerunt omnes columnæ regni cælorum; alique tunc horribiliter corruerunt. Hoc exilium adhuc est vacuum et inane; nullus ibi habitat et est in se pulcherrimum, luditque totum deliciis ad gloriam Dei omnipotentis.

DE THRONO DEI.

SUPER hoc exilium thronus Dei est, in modum testudinis, virtute Domini fabricatus, in florenti lucenti et ignea claritate; attingens inferius ad cœlum contra Cherubim, fitque thronus Dei et cœlum inclita domus valde; ibique est exilium et novem chori Angelorum intus jubilantes. Supra thronum Dei nihil est, nisi Deus, Deus, Deus, immensus, magnus Deus. Supra in throno videtur speculum Deitatis, imago humanitatis, lumenque Spiritus Sancti. Cognosciturque quomodo tres personæ sunt unus Deus, et quomodo in unum conjunguntur. De hac ineffabili re mihi loqui amplius nihil licet. Casum Luciferi Joannes Baptista supplebit, ejusque gloria in illa dulci vastitate supra Seraphim; omnesque Virgines purissimæ et religiosæ cum illo erunt, quæ adhuc sunt ad illam solitudinem reservatæ. In throno est Domina nostra, quæ nullum defectum supplet, quia ipsa cum Filio totius humani generis vulnera sanavit, qui gratiam quærunt eamque conservare voluerunt vel noverunt. Filius ejus Deus est, ipsaque dea¹; nullus enim ei potest in gloria similari, *quia nec primam similem visa est nec habere sequentem*. Sancti Apostoli post Dominum sunt in throno, habentque illam solitudinem cum Seraphim in præmio, secundum suam puritatem. Joannes Baptista princeps etiam est in throno. Angeli ultra celsitudinem Seraphim non morantur, supra quos homines tantummodo collocantur: martyres sancti, et prædicatores Dei, amatoresque spirituales, ad Choros conveniunt, licet virgines non permanserunt; imo, quidam etiam in Cherubim contendunt; inter quos etiam præter desiderium, prædicatorum perspexi præmium sicut in sæculum est futurum; sedes eorum sunt mirabiles, præmium singulare. Anteriora sedis sustentacula, duo sunt luminaria ardentia quibus charitas vera, exemplum sanctum fidelisque intentio innuuntur. Interius reclinatorium est commode liberum, et admirabili requie dulcius quam liceat enarrare, pro obedientia cui se humiliter subdiderunt. Pedes eorum ornati

1. Non ad litteram illud est interpretandum, catholica quidem mente licet incaute prolatum. Cf. supra quæ diximus, pag. 431.

sunt variis lapidibus pretiosis, adeo quod opto caput meum tali corona decorari. Hunc ornatum accipiunt pro labore quem et viando suis pedibus pertulerunt. O prædicatores, cur tam difficulter labia aperitis, et cur tam inviti aures declinatis ad ora peccatorum? Ego vidi coram Deo quod futurum est in cælo, quod spiritus oris vestri lucens de choris ascendat ante thronum, glorificans Deum Patrem qui sapientiam labiis vestris dedit, laudans Filium qui prædicatorum et princeps et socius fuit, gratias agens Spiritui Sancto qui donorum largitor existit, et magister indoctorum. Tunc prædicatores Dei et martyres sancti et amantes Virgines sublevabunt se, quoniam ipsis, in speciali vestitu, in suavicantu, in sermo mirabili quod deferunt in honorem Dei, præcipua gloria est collata.

DE INDUMENTIS SANCTORUM.

INDUMENTUM virginum candore resplendet lillii niveo; prædicatorum vestis ut sol splendore aureo; martyrum vestitus colore nitet roseo, quia cum Jesu perfusi sunt cruore sanguineo. Corona virginum multicolor est et varia; martyrum manifesta et magnifica; prædicatorum corona est florea, qui sunt Dei verba per quæ gloriosi sunt in patria. Sic triplex hoc collegium ingreditur in conspectu Domini cum dulci tripudio, quibus occurrit obviam ex Deo fluens triplex gaudium¹ in eorum mentes, ut jubilent in veritate psallentes secundum dona a Domino sibi data. Sic concinunt prædicatores: « O præelecte Domine, tua secuti sumus vestigia in paupertate voluntaria; ovesque tuas errantes, quas pastores conductitii deviantes neglexerunt, reduximus ad ovile. » Martyres vero decantant: « Domine, tuus innocens sanguis consecravit mortem nostram, fecitque nos consortes tuæ beatificæ passionis.

1. In margine codicis B. hic notatur triplex cantus, scilicet: 1us Virginum (lib. II. c. 25); 2us Prædicatorum (hoc loco); 3us SS. Trinitatis (lib. V. c. 26. in fine.)

DE VOLUNTATE ET AMORE ET LUMINE SANCTORUM.

SANCTI qui nunc regnant cum Domino circumdati sunt uno lumine, unoque perfusi amore, et uniti una voluntate. Verumtamen illarum excellentium sedium dignitate carent; sed sedent et quiescunt in divina majestate, ejus deliciae affluentes, tenenturque superius attractionibus, quemadmodum aer calore solis. Post diem vero judicii cum hora cœnæ nuptiarum Agni fuerit, ponentur sedilia, sponsa contra faciem sponsi, convenientque [dilectus et dilecta], corpus et anima, possidebuntque plenam in æterna gloria dignitatem. O Agne delectabilis, o sponse amabilis, Jesu Fili Patris cœlestis, cum a cœna surrexeris, omnesque choros transieris, virginibus amanter innueris, sequentur te cum laude ad locum delectabilem, meis labiis inenarrabilem. Quomodo tibi tunc alludentes, amoris tui voluptate se satient; latens est dulcedo, et tam familiares deliciae quibus æquales nescio. Sequuntur quoque viduæ in cordis sui lætitia, sufficitque eis dulcis illa visio qua Agnus virginibus conjungitur admirandis amplexibus. Conjugati et aspicient prout eorum nobilitas meretur, quia quanto hic quisque terrenis delectatur, tanto illic a jucunditate cœlestium separatur.

DE CHORIS SANCTORUM ANGELORUM.

OMNES chori in splendore suo illuminationem continent specialem, et insuper cœlum suum. Sic est autem illa illustratio, quod non licet nec valeo describere explicando. Choris et cœlo huic tam præclara a Deo dignitas est collata, quod de singulis eloqui vix sufficio breve verbum, quemadmodum de pleno alveo stillam favi mellis apis effert modicum pede suo. In primo choro, delectabilitas supremum est inter omnia dona sua; infra requies. In tertio, amabilitas; in quarto dulcedo; in quinto, gaudiositas; in sexto, odoris nobilitas; in septimo, divitiæ; in octavo, dignitas; in nono,

amor ardens. In illo dulci exilio, summitatem tenet purissima sanctitas. In throno est paternæ majestatis etiam virtuosa dominatio. Supremum super omne quod in cælo unquam fuit factum, est admiratio; hoc est quod licet contemplari, quod nunc est et in futuro erit. Eia, gloriosa spatiositas, et dulcis angustia, ¹ honorabilis omnium rerum contemplatio, et singularis familiaritas, quæ inter Deum, et unamquamque animam semper intervalat! Hæc consistit in tam mirabili deliciositate, quod si omnium hominum haberem sapientiam et Angelorum eloquentiam, verbis evolere nunquam possem.

DE STATU ET LOCO NON BAPTIZATORUM.

INFANTES non baptizati infra quinquennium de hoc sæculo decedentes, in quadam speciali morantur dignitate, quam eis Deus extra regnum suum per misericordiam præparavit. Hi in suam staturam triginta annorum non excreverunt, quia christiani cum Christo non extiterunt. Nullam habent coronam, nam Deus non habet nec invenit quod in eis remuneret. Verumtamen pro sua bonitate tribuit eis ut in magno commodo maneant et quiete. Suprema qua potiuntur possessio est gratiæ plenitudo; concinunt ergo sic: « Benedicimus Dominum qui creavit nos, quamvis decorem ipsius non viderimus faciei. Si afflictio nos cruciare posset, dolor et querela propter hoc perpetua nobis esset. Nunc autem bono animo esse debemus. » Dicit nunc aliquis quomodo hæc, misera et peccatrix, audeam describere vel præsumam? Dico veraciter quod nisi gratia Dei cor meum ante annos septem speciali gratia instigasset, adhuc tacens superposuissem digitum ori meo. Adhuc ex his dictis dispendium nullius periculi cerno; speculor enim manifeste meam pravitatem, ac nobilissimam divinæ gratiæ veritatem.

Verumtamen quanto altius anima profecerit, tanto minus honoris, commodi corpus ab extrinsecus obtinebit; de ejus

1. In margine: æternitas.

miseriis querulari ipso sciente nullus debet; naturaliter est enim pavidum et infirmum. Pascendum est tamquam servus qui posset curiæ deservire, et pascitur eleemosynis propter Deum. Sic in veritate congruit; quia quo canis crudelior, eo fortius vinculum, ejus colli esse debet. Nunc, o Domine, hæc verba tuæ pietati committo, deprecans [corde] suspiranti, lacrymantibus oculis, exuli mente, ut ea nullus pharisæus, *infidelis scilicet lector*, aspiciat; sed pueri tui audientes sic intelligant, quemadmodum tu, Domine, ea in tua veritate edidisti.

XVI. DE MULTIPLICIBUS PORTIS CÆLI.

IV. 24.

REGNUM cœlorum multas habet portas, [et tamen nullam habet.] Portarum multiplicitas est præmiorum diversitas, quibus singulorum fidelium animas suscipit, cœlumque se totum aperit in occursum amabilis Dei, sponsæ. Transit per omnes choros descendens Altissimus, occurrens fidei animæ, quem cœlestis sequitur exercitus secundum Dei gratiam gloriosus. Egreditur autem anima vel de purgatorio vel de hoc exilio, quam comitatur etiam angelica multitudo. In porta cœli conveniunt Deus et anima, *dilectus cum dilecta*. Aspectus nobilis, quo anima suscipitur *et a Deo gratanter intuita resplendet et ornatur*. Tantæ virtutis est aspectus ille ut a corde ejus omnem præteriti supplicii mœrorem, molestiam auferat et dolorem. Corona regni in hac porta capiti ejus imponitur, cum qua ad regnum gloriose introducitur. Corona hæc regni Dei voluntas nuncupatur; usque ad mortem peccanti, quam Deus per finalem pœnitentiam visitat, merces illa dignitatis non indulgetur. Tria sunt genera hominum quos Dominus dignatur suis paternis manibus coronare, videlicet virgines, viduas et matrimonio copulatos. Quos cum solemniter susceperit, postea eis coronas imponit. Viduas et de legitimo thoro coronat sedens in sede majestatis suæ; virginibus autem assurgens coronas stans imponit, tamquam imperatoris filius gloriosus. Salutatur eas interius sua divinitate; honoratur exterius omnipotenti humani-